

Második jelentkezés*

PARTIZÁNOK – FILMVÁZLAT

A Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Modern Magyar Tanszékén évek óta működik egy kicsiny, oktatókból, PhD-sekből, nemrég végzett fiatalokból álló munkacsoport, akik mind egyértelműbb szorgossággal és kíváncsisággal munkálkodnak Hajnóczy Péter (1942–1981) életműve körül. Valamennyien elkötelezettek a modern próza radikális törekvései iránt; valamennyien erős szálakkal kötődnek Hajnóczy Péter szövegeihez. Az idők során komolynak mondható műhely alakult ki a tanszéken és holdudvarában, mind többen kapcsolódnak a diákok közül a munkacsoporthoz, és tárnak föl egyre gazdagabb intertextuális szálakat, motívumhálózatokat, narrációs és kronotopikus összefüggéseket Hajnóczy Péter munkásságában, kötve ezzel a szerzőt – és saját ismereteiket – mind több vonatkozásban a közelmúlt és jelen magyar és külföldi irodalmának és irodalomelméletének mozgásirányaihoz. Birkózva a legendával, a „korpusszal”; vizsgálva és alakítva a mindeddig bizonytalan Hajnóczy-kánont.

A vállalkozás egy 2002-es Hajnóczy-szemináriumból nőtt ki. A szeminárium vezetője magam voltam (1987 óta oktatója a Szegedi Egyetemnek), ki is egy nagyobb Hajnóczy (PhD)-tanulmány létrehozásán dolgoztam éveken át. E disszertáció egy „Hajnóczy-kalauz” első nagyfejezeteit tartalmazza (*Applikációk a Hajnóczy-korpusz szövetén. Expanzió és kilépés. A hagyományos szövegformálás elhagyásának módozatai Hajnóczy Péter életművében*). Azóta könyv alakban is megjelent: „*a lebegő orgonagyökér*” *Egy Hajnóczy-prózakalauz első fejezetei* (Yespress, Tótkomlós, 2009), lábjegyzet-apparátusával a Műhely hypertextuális munkálkodásának további alapját képezve.

Az első Hajnóczy-szemináriumot újabbak követték, majd az elhatározás, hogy időközben megszületett tanulmányaikkal a szerzők nyilvánosan is mutatkozzanak meg. Első fórumként a székesfehérvári *Árgus* vállalta 2004 november–decemberében a csoportot egy Hajnóczy-blokk erejéig. E bemutatkozást követte 2006-ban az első tanulmánykötet a szegedi Lectum kiadásában: *Hová lettem. A párbeszéd helyzetébe kerülni. Hajnóczy-tanulmányok*. 2008 áprilisában látott napvilágot a műhely második kötete *Da capo al fine. Folytatódó párbeszédben. Hajnóczy-tanulmányok – II.* címmel, ugyancsak a Lectumnál. 2008. év decemberében szerveztük országos Hajnóczy-konferenciánkat a szegedi Grand Café Irodalmi Kávéházban. Az itt elhangzott tanulmányokból egy évvel később konferen-

* 2010 januárjától Reményi József Tamás, a Hajnóczy-hagyaték Mátis Livia elhunytá után egyedüli őrzője, a Hajnóczy Péter-kötetek gondozója és kiadója megkezdte a hagyaték átadását a szegedi *Hajnóczy-műhely*nek. Összeállításunk már a második jelentkezés a hagyaték átvételéről és a feldolgozása, illetve publikációs munka megkezdéséről.

ciakötet jelent meg (*Tudom. De: tudom-e? A párbeszéd kiterjesztése. Az újraolvasás lehetőségei. Hajnóczy-tanulmányok III. Lectum*).

Hajnóczy Péter 29 éve halott. Azt gondoljuk, a mai fiatalok éppúgy megtalálhatják benne izgalmas olvasmányukat, mint közülünk az idősebbek, valamikor.

A 2010-es év elejétől Reményi József Tamás, ki pártfogója, szakmai irányítója csoportunknak, folyamatosan átadta nekem mint a Hajnóczy-műhely vezetőjének a hagyaték kilenc nagydobozát, s a feldolgozás munkája a tanszéki hagyatékbeutatók után idén nyáron megkezdődött munkacsoportom odaadó részvételével.

E dobozok (melyek a Hajnóczy-szövegekben oly gyakran feltűnő, gyűrött papírhalmot tartalmazó sportszatyor helyébe realizálódtak) tartalma változatos, áttekintésük, katalogizálásuk roppant munkaigényes. Személyes dokumentumok, levelek, naptárak, noteszfüzetek, újságkivágások, fényképek, legfőképp pedig nagy számú, alig olvasható kézírással* telerótt spirálfüzet tölti meg e dobozokat: kincs valamennyi, hozzáférésükért minden esetben meg kell küzdenünk.

Munkacsoportom e megtisztelő ajándék átvételekor nagy felelősséget és szerteágazó feladatokat vett magára.

Elhatározásom szerint mostantól, a feldolgozási munka előrehaladtával, eredményeinket folyóiratokban fogjuk közzétenni. Az első szövegközlő blokk (*Tányéraknák*) a *Forrás* novemberi számában jelent meg. Ez alkalommal a Zsámbéki út 4. szám alatt talált könyvek listáját adtam közre, és egy levél formában rögzített kispórázát mutattam be, a „címezett”, Dobai Péter szíves kommentárjaival.

Most második ízben jelentkezőnk a hagyatéki anyaggal, a Tiszatáj lapjain. Egy *film-vázlatot* adok közre, mely a *Partizánok* címet viseli, s az életmű eddig ismert részeinek legkülönbözőbb szegmenseivel tart rokonságot. A szöveg első oldalának szkennelt változatát is mellékelem. A gépirathoz fűzött kommentárjaimhoz csatolom Dobai Péter egyetértő, illetve vitázó széljegyzeteit. A szöveg gondozója és begépelője Bagi Anita, a Hajnóczy-műhely MA 1. évfolyamos tagja; blokkunkat Tóth F. Péter magyar szakos tanár, műhelytagunk rövid tanulmánya zárja.

Szeged, 2010. szeptember 15.

Cserjés Katalin

* Azóta sokat léptünk előre a szövegek ki-olvasásában, köszönhetően a figyelmes, lassú hozzáfordulásnak, és műhelyünk néhány tagja kiváló előmunkálatainak, ábécéinek (Dányi Ágnes, Tóth F. Péter, Bagi Anita, Mészáros Ágnes).

1 FILMVAZLAT

PARTIZÁNOK

1/22

1

Olyan volt a ruházatuk, mint akik valamilyen maguk előtt se tisztázott ekból szégyellik, hogy frissen vasalt nadrágot és zakótkörműk viseljenek, pedig elég tehetős családok gyermekei voltak ahhoz, hogy különösnek tetsző, habergő, zürzavaros gondolataikat tekintettel a közeledő télre például hóprémnel burkolt konyvák mögé rejtsék.

Toprongyosan és dideregye ültek Amandez, a festőnövendék kocsi-jában, - mind a hárman eléggé a pohár fenekére néztek, de egyelőre nem látszott rajtuk az ital hatása, és tartalékban két üveg bon-tatlan üveg konyvakjuk is volt, - a kocsi csaknem zajtalanul gördült a város egyik legdívatosabb és legfényesebb utcáján, s mire az egyik tartalék üveg is kiürült, a fények is megkoptak, elvesztek, a sötétséget nem enyhítette, hanem hangsúlyozta egy-egy a múlt századból ittfelej-tett, gázlampa pislikelő fénye. Amandez megállította a kocsit, és hátra-nézett a másik kettőre.

- Öltözzünk - mondta.

- Nem olyan sürgős - rázta a fejét Koszoru - Van még pia, és elszívhatunk egy cigarettát.

- Te leszel a százados? - vigyorgott rá Amandez.

Jézus, a harmadik, akit szelíd, jószág után könyörgő arccal neveztek így, meghuzta a konyvakosüveget és cigarettával kínálta ba-rátait.

- Ha nem gondoltad meg, Amandez: a legfontosabb a jelszó!